

Folkeuniversitetet

Norddjurs
Rougsø
Randers

Program
Efterår
2023

Indhold

- 4** Norddjurs Folkeuniversitet
- 10** Rougsø Folkeuniversitet
- 14** Livestreaming af foredrag i naturvidenskab
fra Aarhus Universitet
- 16** Randers Folkeuniversitet
- 27** Arrangører Randers Folkeuniversitet
- 28** Guldalder
- 30** Oversigt
- 31** Information og kontakt

Folkeuniversitetet er for alle

Motioner hjernen på Folkeuniversitetet. Her er ingen adgangsbe-
grænsning eller krav om uddannelse og baggrundsviden. Her kan
du dyrke dine interesser, blive klogere på verden, dig selv og dit
arbejde. Har du forslag til foredrag om bestemte emner, er du vel-
kommen til at kontakte os. Se navne på kontaktpersoner side 31.

BIRGIT ÅRSNES

Efterårets tilbud

I programmet kan du se foredrag i Norddjurs, Rougsø og Randers
Folkeuniversiteter arrangeret i samarbejde med mange foreninger
i lokalområderne.

Offentlige foredrag i Naturvidenskab

Foredrag i serien 'Offentlige foredrag i Naturvidenskab' med
naturvidenskabelige emner arrangeret af Fakultet Science and
Technology ved Aarhus Universitet fortsætter efteråret 2023. Du
kan på et bibliotek, et kulturhus eller et forsamlingshus overalt i
Danmark – blot der er internetforbindelse, projektor og storskærm
– overvære foredraget og stille spørgsmål til forelæseren på sms.

YVONNE HOLM KARNØE

I efteråret 2023 bliver seks foredrag livestreamet direkte fra
Søauditoriet i Aarhus til Randers Bibliotek, Ørsted Biograf, Kino
Grenå, Rimsøhuset og Ørum Sognegård. Tre af foredragene kan
ses på Kulturhuset i Langå. Læs mere side 14-15.

Forskningen ud til folket

Folkeuniversitetet er en ikke-kommerciel organisation, der arran-
gerer forelæsninger om videnskabens teorier, metoder og resulta-
ter med foredragsholdere, der brænder for deres fag og som har
lyst til at udbrede kendskabet til det.

PETER STAUGAARD

Få ny viden og inspiration

Derfor "få åbnet døren" til nye erkendelser og ny viden eller få
opdateret din viden om fortid og nutid indenfor mange fagområ-
der. Programmet udgives med støtte fra Norddjurs og Randers
Kommuner. Se mere på hjemmesiderne.

Husk at

Tjekke hjemmesider for Norddjurs, Rougsø og Randers Folkeuniver-
siteter for eventuelle ændringer eller kontakt arrangører af de enkelte
forelæsninger.

Randers Kommune

RANDERS
BIBLIOTEK

Velkommen og god fornøjelse!

Birgit Årsnes, Norddjurs Folkeuniversitet – www.norddjursfolkeuni.dk

Yvonne Holm Karnøe, Rougsø Folkeuniversitet – www.folkeuniversitetet-rougsø.dk

Peter Staugaard, Randers Folkeuniversitet – www.randersfolkeuni.dk

Potentialet i fredsforhandlinger – også i Ukraine

Fredsforhandlinger kom på alles læber efter Ruslands invasion af Ukraine sidste år.

Mens konflikter af den skala er notorisk svære at løse, viser historien, at det er muligt at afslutte årelange konflikter gennem forhandling. Isabel Bramsen tager dig med ind i maskinrummet af fredsforhandlinger med historier fra hendes deltagelse i de Filippinske fredsforhandlinger i 2017.

Underviser

Isabel Bramsen, PhD, lektor

Tid

Fredag d. 4. august kl. 17.00

Tilmelding

Ingen. Billetter købes på stedet

Sted

Sønderbjerg, 8592 Anholt

Arrangeres i samarbejde med Anholt Kulturforening af 1995

Læs mere på www.langtude.com

Musik og søvn

Nyere forskning viser, at musik kan have en positiv effekt på vores søvn. Det fortæller Kira Vibe Jespersen, lektor på Center for Music in the Brain på Aarhus Universitet, om i denne forelæsning. Kom til en spændende aften i rolige omgivelser i Ørum Kirke med musikalsk optakt ved Anette Friisholm og kloge ord, der kan hjælpe dig med at få en større forståelse af søvn.

Underviser

Kira Vibe Jespersen, lektor

Tid

Mandag d. 4. september kl. 19.00

Pris

50 kr.

Tilmelding

På www.norddjursbib.dk . Billetter kan også købes ved døren

Sted

Ørum Kirke, Åbrovej 38 A, 8586 Ørum

Arrangeres i samarbejde med Ørum Bibliotek og Ørum Kirke

Krigen 1864 – kom med på fregatten Jylland under slaget ved Helgoland

Søslaget ved Helgoland den 9. maj 1864, hvor den danske flåde sejrede, var et enligt glimt af lys og håb i en traumatisk krig, der fik katastrofale følger for Danmark. Men hvad var baggrunden for, at vi i det hele taget fik krigen? Du får en detaljeret gennemgang af søslaget, hvor blandt andet fregatten Jylland deltog og vandt sig hæder. Foredraget bygger på øjenvidneberetninger fra personer, der selv deltog i slaget - netop ombord på Fregatten Jylland.

Underviser Michael Jørgensen, pens. orlogskaptajn, MA i Defence Studies

Tid Tirsdag d. 5. september kl. 19.00

Pris 50 kr.

Tilmelding Ingen. Billetter købes ved døren

Sted Kulturhuset Pavillon
Kærvej 11, 8500 Grenaa
Arrangeres i samarbejde med Slægts- og Lokalhistorisk Forening Djursland

AI aktivitet starter med en tanke

Hvordan påvirkes vore tanker af vore følelser?

Hvordan kan tanken føre til et aktivt liv? Både et længere liv og med bedre indhold.

Hvordan tænker vi os syge, og hvordan tænker vi os raske?

Igennem sit arbejde som praktiserende læge har Peder Olesgaard arbejdet med coaching – både fysisk, psykisk og socialt.

Underviser Peder Olesgaard, læge

Tid Torsdag d. 7. september kl. 19.00

Pris 75 kr. inkl. kaffe i pausen. MobilePay: 396573

Tilmelding Til 1942kaihansen@gmail.com eller tlf. 2445 2108, senest d. 1. september

Sted Åstruphallens Cafeteria, Mellemstrupvej 21, 8500 Grenaa

Arrangeres i samarbejde med Åstrup Idrætsforening

Kunstig intelligens – menneskelig kreativitet i en ChatGPT-fremtid

2023 blev året hvor kunstig intelligens for alvor gjorde sit indtog i mange menneskers dagligdag med bl.a. ChatGPT. Udviklingen er kulmineret netop nu, fordi kunstig intelligens inden for de sidste par år er kommet op på siden af, og i nogle tilfælde har overhalet, menneskelige evner. Med en kort kommando kan vi nu generere komplekse tekster, billeder og snart videoer, præsentationer og hjemmesider. Hvordan stiller det behovet for menneskelig intelligens og kreativitet? Er fremtiden hybrid intelligens?

Underviser Jacob Sherson, professor, Aarhus Universitet

Tid Onsdag d. 27. september kl. 19.00

Pris 50 kr.

Tilmelding På www.norddjursfolkeuni.dk eller billet kan købes ved indgangen

Sted Kulturhuset Pavillonen, Kærvej 11, 8500 Grenaa

Arrangeres i samarbejde med Grenaa-Djurs Rotary

Den store udvandring 1860-1940

I denne periode udvandrede omkring 10 % af den danske befolkning, og der findes næppe en dansk familie eller slægt, der ikke har haft en onkel i Amerika. Foredraget ser på baggrunden for udvandringen, og ved praktiske eksempler viser Ulrich Klug, hvordan man på forskellige hjemmesider kan spore de udvandrede slægtninge.

Underviser Ulrich Alster Klug

Tid Tirsdag d. 3. oktober kl. 19.00

Pris 50 kr.

Tilmelding Ingen. Billetter købes ved døren

Sted Kulturhuset Pavillonen, Kærvej 11, 8500 Grenaa

Arrangeres i samarbejde med Slægts- og Lokalhistorisk Forening Djursland

Huse og landskaber, der glæder øjet

Hvad gør en bolig og et kvarter attraktivt? Hvad giver en bygning høj arkitektonisk værdi, og hvilke detaljer skal vi være opmærksomme på – også når vi ønsker at renovere og forny? Kristine Virén, kendt som bl.a. ekspert i DR-programmet Hammerslag, gør os klogere på boligen før, nu og i fremtiden. Efter foredraget kommenterer Kristine Virén de fem kandidater til dette års lokale bygningspræmiering.

Underviser	Kristine Virén, arkitekt MAA, formidlingschef ved Videnscentret Bolius
Tid	Tirsdag d. 24. oktober kl. 19.00
Pris	50 kr.
Tilmelding	Ingen. Billetter købes ved døren
Sted	Kulturhuset Pavillonen, Kærvej 11, 8500 Grenaa Arrangeres i samarbejde Bygnings- og Landskabskultur i Norddjurs

Forsamlingshuset – fest, fællesskaber og foreningsliv

Forsamlingshuset har alle dage været rammen om familiesammenkomster, folkelige bevægelser, fritidsaktiviteter og forlystelser. Kom med om bag de tider triste mursten, hvor der er masser af fest, farver og fortællinger om politiske rebeller, bankospil, folkeoplysning, fællesspisninger og alt det andet, som har skabt liv i forsamlingshusene fra midten af 1800-tallet og frem til i dag.

Underviser	Lotte Printz, journalist
Tid	Tirsdag d. 24. oktober kl. 19.00
Pris	50 kr.
Tilmelding	Ingen. Billetter købes ved døren
Sted	Kulturhuset Pavillonen, Kærvej 11, 8500 Grenaa Arrangeres i samarbejde med Slægts- og Lokalhistorisk Forening Djursland

NEW NORDIC arkitektur

Lars Sand Kirk fortæller om berømte danske og nordiske arkitekter. Hvordan de har været påvirket af designbevægelser i Europa, og hvordan den danske og nordiske arkitekturtradition har udviklet sig i løbet af de seneste årtier. Hør om norske, svenske, finske og danske arkitekter som har bemærket sig internationalt, men som også har taget udgangspunkt i nordisk arkitekturtradition.

- Underviser** Lars Sand Kirk, arkitekt MAA, lektor
Tid Mandag d. 30. oktober kl. 19.00
Pris 50 kr.
Tilmelding På www.norddjursbib.dk . Billetter kan også købes ved døren
Sted Grenaa Bibliotek, N.P.Josiassensvej 17, 8500 Grenaa
 Arrangeres i samarbejde med Norddjurs Biblioteker

Detektorfund – hvad skal vi med dem?

Metaldetektoren har i snart mange år været et yndet redskab for kultur- og naturinteresserede personer. Den har bragt fantastiske genstandene frem, som vi aldrig havde set ellers, og hvert år kommer der flere til. Men det er ikke kun de store spektakulære skattefund, der bringer ny viden til vores forståelse af fortiden. Takket være metaldetektoren har vi fået i indblik i de mere jævne folks smykkemode og brug af mønter.

- Underviser** Thomas Guntzelnick Poulsen, PhD, museumsinspektør Museum Østjylland
Tid Tirsdag d. 7. november kl. 19.00
Pris 50 kr.
Tilmelding Ingen. Billetter købes ved døren
Sted Kulturhuset Pavillonen,
 Kærvej 11, 8500 Grenaa
 Arrangeres i samarbejde med Slægts- og Lokalhistorisk Forening Djursland

Købstadskvindens arbejde i 1800-tallet

Hanne Schaumburg Sørensen har undersøgt, hvem der egentlig bidrog til forsørgelsen af deres familie i Randers, Ebeltoft og Grenaa i 1800-tallet. Undersøgelsen ændrer vores opfattelse af kvinders rolle i 1800-tallets danske købstæder, fordi de fleste kvinder i købstæderne arbejdede i lige så mange timer som mændene og i høj grad bidrog til forsørgelsen af familien.

- Underviser** Hanne Schaumburg Sørensen, PhD, overinspektør Museum Østjylland
Tid Tirsdag d. 5. december kl. 19.00
Pris 50 kr.
Tilmelding Ingen. Billetter købes ved døren
Sted Kulturhuset Pavillonen, Kærvej 11, 8500 Grenaa
Arrangeres i samarbejde med Slægts- og Lokalhistorisk Forening Djursland

Naturvidenskabelige foredrag

Kino Grenaa (www.kinogrenaa.dk), Rimsøhuset (www.rimsoehus.dk) og Ørum Sognegård tilbyder en række streamede naturvidenskabelige foredrag fra Aarhus Universitet

- Tirsdag d. 19.09. kl. 19.00: Saving our insects
Tirsdag d. 26.09. kl. 19.00: Kan fortidens DNA hjælpe os i fremtiden?
Tirsdag d. 24.10. kl. 19.00: Hvordan fungerer hjernen?
Tirsdag d. 07.11. kl. 19.00: Antistof og antiverden
Tirsdag d. 14.11. kl. 19.00: Uden kryptering, ingen internet
Tirsdag d. 21.11. kl. 19.00: Celler deler os

Demokratiets aktuelle kriser – et overblik

Vores demokratier gennemlever en midtvejskrise, hvor de har mistet orienteringen og ser ud til at falde fra hinanden. Vi ser alvorlige demokratiske krisetegn i forbindelse med den engelske Brexit-diskussion, i nye højreradikale bevægelser i Tyskland og i stærkt konservative partier i Polen og Ungarn. Populistiske slagord og nationalisme gør sig markant gældende hos de politiske ledere i USA og Rusland, mens der bl.a. i Tyrkiet og i Mellemøsten ses forstærkede autokratiske tendenser.

- Underviser** Mikkel Thorup, professor, Aarhus Universitet
Tid Torsdag den 28. september kl. 19.00
Pris 70 kr. Betales ved indgangen
Tilmelding www.folkeuniversitetet-rougso.dk eller
 Ørsted Bibliotek 89592755, Auning Bibliotek 89594300
Sted Ørsted Bibliotek, Rougsøvej 73b, 8950 Ørsted

Camp Century – den hemmelige by under indlandsisen

Midt under den kolde krig gik den amerikanske hær i al hemmelighed i gang med at bygge en militærbase dybt inde i Grønlands indlandsis. "Byen under isen". Det langsigtede mål var altødelæggende. Kristian Hvidtfelt Nielsen fortæller Camp Centurys historie, hverdagen under isen og lurende miljøproblemer, som en dag vil smelte frem af den grønlandske iskappe.

- Underviser** Kristian Hvidtfelt Nielsen, Aarhus Universitet
Tid Onsdag den 11. oktober kl. 19.00
Pris 70 kr. Betales ved indgangen
Tilmelding www.folkeuniversitetet-rougso.dk eller
 Ørsted Bibliotek 89592755, Auning Bibliotek 89594300
Sted Ørsted Bibliotek, Rougsøvej 73b, 8950 Ørsted

Parkinsons syge – hjerne- eller tarmsygdom?

Det er ikke nogen nyhed, at der er en særlig forbindelse mellem vores hjerne og tarmsystem. Men nyere opdagelser viser, at tarmens bakterier kan have stor indflydelse på det, der sker i vores hjerne. Faktisk tyder den nyeste forskning på, at en sygdom som Parkinson kan starte i tarmen. Parkinsons sygdom er en af de mest almindelige neurologiske sygdomme i Danmark, og op imod 8.000 danskere lider af sygdommen. Jacob Horsager, læge og ph.d. ved nuklearmedicinsk afdeling på Aarhus Universitetshospital, vil denne aften fortælle mere om den nyeste forskning indenfor Parkinsons sygdom.

- Underviser** Jacob Kuhlmann Horsager, læge, ph.d., nuklearmedicinsk afdeling og PET, Aarhus Universitetshospital
Tid Onsdag den 25. oktober kl. 19.00
Pris 70 kr. Betales ved indgangen
Tilmelding www.folkeuniversitetet-rougso.dk eller
 Ørsted Bibliotek 89592755, Auning Bibliotek 89594300
Sted Ørsted Bibliotek, Rougsøvej 73b, 8950 Ørsted

Landvindinger ved Kolindsund og Randers Fjord

I hele landet har landvinding omdannet søer, fjorde, vådområder og ikke mindst heder til dyrkbare jorde. Også på Djursland har landvindingsbølgen slået ind over de vandfyldte landskaber med Kolindsundprojektet i 1870'erne som det største og mest ambitiøse. Men flere mindre søer er også omdannet til landbrugsjord, ligesom de våde enge ved Randers Fjord er drænede og inddæmmede. Museumsinspektør Tina Bjerregaard fortæller om både kendte og mindre kendte landvindingsprojekter på Djursland, om den lovgivning, der gjorde gennemførelsen af projekterne mulig og om naturgenopretning, som har fundet vej til de politiske dagsordener – også på Djursland.

Foredraget er arrangeret i samarbejde med Museum Østjylland, der er støttet af ELRO-fonden

Underviser	Tina Bjerregaard, Museumsinspektør, Museum Østjylland
Tid	Torsdag den 2. november kl. 19.00
Pris	Pris: 70 kr. Betales ved indgangen
Tilmelding	www.folkeuniversitetet-rougso.dk eller Ørsted Bibliotek 89592755, Auning Bibliotek 89594300
Sted	Ørsted Bibliotek, Rousøvej 73b, 8950 Ørsted

Historien om The Beatles

Per Wium fortæller underholdende om The Beatles med fokus på deres musik. Om den musikalske rejse fra den forsigtige "Love me do" til det imponerende sidste album "Abbey Road" mindre end syv år senere. Om "lyden af The Beatles", som i høj grad er deres sangstemmer. Om relationen Lennon/McCartney, om Harrisons kamp for at blive accepteret som sangskriver – og om Ringo Starr og hans unikke trommespil. Undervejs sjove og spændende anekdoter, som er med til at fortælle historien om alle tiders største musiknavn. Per Wium er musikjournalist med speciale i The Beatles. Han har udgivet bogen "BEATLES FOR ALLE – en introduktion til gruppens musik" (2010)

Underviser	Per Wium, Musikjournalist
Tid	Onsdag den 8. november kl. 19.00
Pris	70 kr. Betales ved indgangen
Tilmelding	www.folkeuniversitetet-rougso.dk eller Ørsted Bibliotek 89592755, Auning Bibliotek 89594300
Sted	Ørsted Bibliotek, Rousøvej 73b, 8950 Ørsted

Hvordan tænker en kunstinstitution

I dette foredrag vil Mikkel Hammer Elming, direktør for Glas (tidligere kendt som Glasmuseet Ebeltoft), fortælle om kunst, æstetik og kunstinstitutioner. Lær om grundlæggende kunstteori og bliv klogere på hvilken idehistorie, som ligger bag opbygningen af de moderne kunstmuseer. Elming vil også fortælle om sin egen kuratoriske praksis og sine tanker om institutionalisering som kuratering *). Desuden vil han dele sin vision for det nyligt omdøbte museum, hvor han er direktør.

Mikkel Hammer Elming har været direktør for Glas – Museet for Glaskunst i Ebeltoft fra januar 2022. Han har en kandidatgrad i kunsthistorie fra Aarhus Universitet og er specialiseret i kuratering af samtidskunst. Han har drevet selvstændig kuratorisk praksis siden 2016. Han er medskaber og tidligere leder af Foreningen for Samtidskunst (2016-2020) og kunsthallen Regelbau 411 (2017-2020). Han havde været tilknyttet Kunsthal Aarhus siden 2016 og fungerede som kurator der fra 2019-2021.

*) Kuratering betegner de aktiviteter på et museum, som vedrører indsamling, identifikation, opbevaring, indordning og registrering af samlingsgenstandene.

- Underviser** Mikkel Elming, direktør, Glas – Museet for Glaskunst, Ebeltoft
Tid Onsdag den 22. november kl. 19.00
Pris 70 kr. Betales ved indgangen
Tilmelding www.folkeuniversitetet-rougso.dk eller
Ørsted Bibliotek 89592755, Auning Bibliotek 89594300
Sted Ørsted Bibliotek, Rousøvej 73b, 8950 Ørsted

Litteratur

Vi vil fire tirsdage (09.30 - 11.30) i januar, februar og marts 2024 læse fire romaner, en amerikansk, en italiensk, en engelsk og en norsk, der alle mere eller mindre tydeligt handler om tilbageblik til og opgør med en fortid.

Tirsdag den 16. januar 2024: "Åh William", Elizabeth Strout (2021)

Romanen er en rørende fortælling om ægteskab og kærlighed. En historie om, hvordan ægteskaber kan forme os, om de dybe og meningsgivende, men ofte også svære relationer de afføder, til hinanden og til de børn, der er involveret. Lucy er i 60'erne og har for nylig mistet sin anden mand, David. I kølvandet på tabet tænker hun tilbage på ægteskabet med ham, men også med sin første mand, William. William og Lucy drager sammen på en rejse tværs gennem USA og sammen husker de tilbage på deres liv, deres første møde, tiden som småbørnsfamilie og det smertefulde brud.

Tirsdag d. 6. februar 2024: "De otte bjerge", Paolo Cognetti (2016)

Fortælleren Pietro flytter med sine bjerg-begejstrede forældre til en slags sommerhus i en tidslomme af en bjerglandsby. Pietros mor har fundet sin komforthøjde et lille stykke før trægrænsen, men faderen har altid haft sit blik rettet mod de fjerne tinder. Snart får Pietro en legeskammerat i drengen Bruno, en indfødt fra bygden, og sammen går de på opdagelse i bjergene. De følger også Pietros far på de lange ture til fjelds, og Pietro prøver at finde ud af, hvordan den begejstrede og poetiske mand, som han og Bruno halser efter i bjergenes tynde luft, kan være den samme far, som han kender fra Milano. Det giver anledning til en undersøgelse af temaer som identitet, kærlighed, tilhørsforhold og venskaber.

Tirsdag d. 27. februar 2024: "Samling", Natascha Brown (2021)

Bliv voksen midt i finanskrisen. Vær flink i fjendske omgivelser. Gå på universitetet. Få en uddannelse. Få et job. Gør alt det rigtige. Køb en lejlighed. Køb kunst. Køb en form for lykke. Men vigtigst af alt: Duk hovedet. Vær stille. Og fortsæt. "Samling" er en fortælling om de historier, vi lever med – dem om race og klasse, tryghed og frihed, vindere og tabere. Og det er historien om en kvinde, der vover at tage kontrol over sin egen historie, også selv om det skal koste hende livet.

Tirsdag d. 12. marts 2024: "Er mor død?", Vigdis Hjorth (2020)

Forholdet mellem mor og datter skildres med den midaldrende datter Johanna som jeg-fortæller i Vigdis Hjorths roman, der er en smuk og smertefuld fortælling om barndommens sår og bristede familieband. Romanen er spækket med eksistentielle betragtninger om familiemønstre og traumer, og det skorter heller ikke på litterære og bibelske referencer. 'Er mor død' er en hudløs beskrivelse af en datters smertefulde opgør med sin familie, der aldrig så hende, som hun var, og ikke mindst med sin mor.

Underviser	Ole Juul, cand. theol. Hadbjerg
Tid	Tirsdagene den 16. januar, 6. og 27. februar, 12. marts kl. 9.30
Pris	300 kr. Betales første dag ved indgangen
Tilmelding	www.folkeuniversitetet-rougso.dk eller Ørsted Bibliotek 89592755, Auning Bibliotek 89594300
Sted	Genbrugsen, Rougsøvej 122, 8950 Ørsted

Offentlige foredrag i Naturvidenskab fr

Saving our insects

Professor of biology **Dave Goulson**, University of Sussex, United Kingdom, and journalist **Kjeld Hansen**.

Our insects are in rapid decline. Learn about the many causes of this crisis and the solutions to it. These include fundamentally changing the way we grow food, by rewilding some areas, and by turning our gardens and urban greenspaces into oases for life.

Tirsdag d. 19. September

Kl. 18.45 Ørsted Biograf

Kl. 18.45 Randers Bibliotek (tilmelding på www.randersbib.dk)

Kl. 19.00 Kino Grenaa, Rimsøhuset og Ørum Sognegård

Kan fortidens DNA hjælpe os i fremtiden?

Professor i DNA-forskning **Eske Willerslev**, Globe Institute, Københavns Universitet.

Hør hvordan fortidens DNA kan fortælle os hvorfor vi mennesker ser forskellige ud og rammes af forskellige sygdomme, hvornår nutidens danske forfædre kom til landet, hvorfor de store istidsdyr forsvandt og hvordan Grønland så ud for 2 millioner år siden.

Tirsdag d. 26. september

Kl. 18.45 Ørsted Biograf

Kl. 18.45 Kulturhuset i Langå (tilmelding på www.randersbib.dk)

Kl. 19.00 Kino Grenaa, Rimsøhuset og Ørum Sognegård

Hvordan fungerer hjernen?

Leif Østergaard, professor ved Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet, og overlæge ved Neuroradiologisk Afsnit, Aarhus Universitetshospital.

Vores hjerne består af 100 mia. celler som kommunikerer med hinanden i komplicerede netværk. Men hvordan styrer hjernen os? Og hvorfor svækkes vores færdigheder ofte med alderen? Hør om den nyeste hjerneviden og om de hjernesygdomme, forskerne kæmper mod.

Tirsdag d. 24. oktober

Kl. 18.45 Ørsted Biograf

Kl. 18.45 Randers Bibliotek og Kulturhuset i Langå
(tilmelding på www.randersbib.dk)

Kl. 19.00 Kino Grenaa, Rimsøhuset og Ørum Sognegård

Antistof og antiverden

Professor i fysik **Jeffrey S. Hangst**, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet.

I de seneste år er fysikerne blevet i stand til at producere og studere antistof på måder som for få årtier siden blev betragtet som ren science fiction. Studier af antistof kan måske afsløre hvorfor stjerner, planeter og mennesker faktisk er til.

Tirsdag d. 7. november

Kl. 18.45 Ørsted Biograf

kl. 18.45 Randers Bibliotek (tilmelding på www.randersbib.dk)

Kl. 19.00 Kino Grenaa, Rimsøhuset og Ørum Sognegård

Uden kryptering, ingen internet

Professor i datalogi **Ivan Bjerre Damgård**, Institut for Datalogi, Aarhus Universitet, og professor i datalogi **Jesper Buus Nielsen**, Institut for Datalogi, Aarhus Universitet.

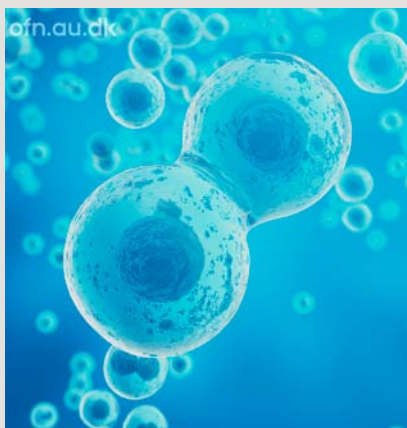
Hør om hvordan kryptering sikrer at vi kan kommunikere fortroligt og færdes sikkert på internettet – fx når du bruger din netbank. Og hør om hvad udviklingen af blockchain giver os af muligheder i fremtiden – fx ved indgåelse og håndhævelse af kontrakter.

Tirsdag d. 14. november

Kl. 18.45 Ørsted Biograf

kl. 18.45 Randers Bibliotek og Kulturhuset i Langå
(tilmelding på www.randersbib.dk)

Kl. 19.00 Kino Grenaa, Rimsøhuset og Ørum Sognegård

Celler deler os

Lektor i molekylærbiologi **Lotte Bjergbæk**, Institut for Molekylærbiologi og Genetik, Aarhus Universitet.

Cellerne i vores krop kopierer og deler sig ustandseligt. Dette gør at et menneske kan skabes ud fra én celle. Oftest går det godt, men når det går galt, kan det så kimen til cancer. Hør en molekylærbiolog udfolde cellens funktioner og kontrolsystemer.

Tirsdag d. 21. november

Kl. 18.45 Ørsted Biograf

kl. 18.45 Randers Bibliotek (tilmelding på www.randersbib.dk)

Kl. 19.00 Kino Grenaa, Rimsøhuset og Ørum Sognegård

Formidling af slægtens historie

Via slægtsforskning fandt Henny Mikkelsen ud af, at hendes mand stammer fra de første sydtyske kolonister, der kom til Danmark i 1759. Det resulterede i, at hun besluttede sig for at formidle kolonisternes historie ved at skrive slægtskrøniken "DE FREMMEDE. Indvandringen i 1700-tallet – hvordan gik det? Det er næsten 200 års lokalhistorie og kartoffeltyskerhistorie, der er levendegjort. Romanen er blevet til via slægtsforskning, og den er bygget over rigtige personer og begivenheder. Man følger således slægtens spor gennem seks generationer, både de danske og de sydtyske slægtsgrene. Ud over at fortælle om processen med at skrive bogen vil Henny Mikkelsen også belyse kolonisternes historie og de problemer, der opstod gennem tiden. Mange blev udvist eller rejste frivilligt; også deres og deres efterkommeres skæbne vil blive belyst.

Underviser	Henny Mikkelsen, forfatter
Tid	Tirsdag den 5. september kl. 19.00 – 21.30
Pris	Entré 50 kr. (medlemmer gratis)
Tilmelding	Ingen tilmelding
Sted	Fritidscentret, lokale 8, Vestergade 15, 8900 Randers C Arrangør: Slægts- og Egnshistorisk Forening Randers

Rundt om Grundtvig – et musikalsk foredrag

Glæd jer til et foredrag, hvor Inger Nygaard Kaad fra Randers Bibliotek fortæller den gribende historie om Grundtvigs liv og virke fra vugge til grav. Foredraget vil være krydret med fællessange fra Grundtvigs enorme sang- og salmeproduktion. Biblioteksmusikant Peter Elmelund spiller til alle fællessangene.

Nikolai Frederik Severin Grundtvig (1783-1872) er en af de mest betydningsfulde kulturpersonligheder i Danmark. Hans betydning for skole, dannelse, kirkeliv og folkelig oplysning har været kolossal og har haft betydning langt ud over Danmarks grænser. Grundtvig har sat sit markante aftryk på store og vigtige dele af samfundet og havde tilmed også et utroligt spændende og langt liv.

Underviser	Inger Nygaard Kaad, cand.mag. Nordisk sprog og litteratur og religionsvidenskab
Tid	Tirsdag den 12. september kl. 10.30 – 13.30
Pris	Entré 90 kr.
Tilmelding	Ingen tilmelding
Sted	Kristrup Sognegård, Ørneborgvej 5, 8960 Randers SØ Arrangør: Kristrup Højskoleforening

OBS: Husk til foredrag i Kristrup, Vorup og Sct. Clemens Højskoleforeninger at medbringe madpakke. I Kristrup Højskoleforening kan du købe kaffe/te. I Vorup Højskoleforening kan du købe kaffe/te, øl og vand. I Sct. Clemens skal du selv medbringe drikkevarer.

Thit Jensen – den sidste valkyrie

Thit Jensen (1876-1957). "Hun var en flamme". Sådan sammenfattes Thit Jensens liv og gerning på mindestenen i fødebyen Farsø i Himmerland. Hun har især skrevet sig ind i Danmarkshistorien som en af de første kvindesagsforkæmpere. Hun trådte på patriarkatets ømmeste ligtorne, frygtløst forkæret og elsket som foredragsholder i 1920'erne og -30'erne og som forfatter af en lang række historiske romaner. Hun var medstifter af bl.a. "Frivilligt moderskab" og "Foreningen for seksuel oplysning". Vi skal følge hende på hendes "valkyrieridt" for kvinders ret til selvbestemmelse, som har fået en fornyet aktualitet i lyset af de sidste års "Me-too" bevægelse.

Underviser	Hanne Lise Rosenberg, cand.theol., sognepræst
Tid	Onsdag den 13. september kl. 10.30 – 13.30
Pris	Entré 70 kr.
Tilmelding	Ingen tilmelding
Sted	Sct. Clemenshus, Parkboulevarden 15, 8900 Randers C Arrangør: Sct. Clemens Højskoleforening

Århundredets forfatter og roman – om Johannes V. Jensen og det stormfyldte forhold til søsteren Thit Jensen

Som forfatter, litteraturhistoriker og forhenværende leder af Johannes V. Jensen Museet har Sara Bouchet bredt indblik i nobelprismodtageren Johannes V. Jensens imponerende forfatterskab. Johannes V. Jensen modtog Nobelprisen i Litteratur i 1944. Han er af danskerne senere blevet kåret til århundredets forfatter, og hans roman Kongens Fald har været kåret som århundredets roman.

Sara Bouchet introducerer til Jensens smukke og særegne univers og fortæller sideløbende om opvæksten, om Himmerland, tiden og om familien. Der vil være særligt fokus på den dramatiske historie om det mildest talt konfliktfyldte og stormfyldte forhold til netop Thit Jensen, der var feminist, forfatter og glødende samfundsdebattør.

Underviser Sara Bouchet, cand.mag. i litteraturhistorie
Tid Tirsdag den 19. september kl. 19.00 – 21.00,
Pris Entré 50 kr. for ikke medlemmer (medlemmer gratis)
Tilmelding Ingen tilmelding
Sted Helligåndshuset, Erik Menveds Plads 1, 8900 Randers C
 Arrangør: Randers Amts Historiske Samfund

Søens folk

I tider, hvor folk ikke bare frit kunne bevæge sig omkring, var det ifølge sagens natur nødvendigt at tillade søens folk at rejse rundt, men det var også nødvendigt med en række kontrolforanstaltninger for at sikre opfyldelsen af deres værnepligt. Dette skete bl.a. gennem søruller, søpatenter, mønstringsruller og fra 1861 søfartsbøger. Alle disse kilder vil blive belyst, ligesom foredraget vil være krydret med eksempler fra foredragsholderens egen slægtsforskning.

Underviser Hans Peter Poulsen, slægtsforsker
Tid Tirsdag den 19. september kl. 19.00 – 21.30
Pris Entré 50 kr. (medlemmer gratis)
Tilmelding Ingen tilmelding
Sted Fritidscentret, lokale 8, Vestergade 15, 8900 Randers C
 Arrangør: Slægts- og Egnshistorisk Forening Randers

Randers i 1950'erne og 1960'erne

Den moderne by Randers blev skabt gennem store forandringer i 1950'erne og 1960'erne. Kom med på en både nostalgisk og underholdende tur gennem byen set gennem fotografernes linser. Måske husker du p-pladserne på Østervold, Gudenåbadet eller Fagenes Fest. Alt dette og meget mere fortæller arkivarerne fra Randers Stadsarkiv om, når de dykker ned i arkivets fotosamling og fortæller de gode historier.

- Underviser** Tina Knudsen Jensen, stadsarkivar
Tid Tirsdag den 10. oktober kl. 19.00 – 21.00
Pris Entré 50 kr. for ikke medlemmer (medlemmer gratis)
Tilmelding Ingen tilmelding
Sted Helligåndshuset, Erik Menveds Plads 1, 8900 Randers C
Arrangør: Randers Amts Historiske Samfund

Biografier i 1800-tallet – jævne folks levnedsbeskrivelse

I dette foredrag præsenteres muligheden for, ved hjælp af mange forskellige kildetyper, at komme så vidt omkring som muligt, når man vil beskrive et helt almindeligt menneskes liv i første halvdel af 1800-tallet. Hvordan kommer vi fra at etablere skelettet (navn, datoer og steder) til at få mere kød på den enkeltes liv? Det giver foredragsholderen tips til og viser, hvordan man kan finde frem til kilder, hvor der kan ligge guld gemt. Udgangspunktet er indgående studier af befolkningen i tre sogne i Salling i perioden 1750-1850.

- Underviser** Asbjørn Romvig Thomsen, ph.d., arkivar og seniorforsker ved Rigsarkivet
Tid Tirsdag den 10. oktober kl. 19.00 – 21.30
Pris Entré 50 kr. (medlemmer gratis)
Tilmelding Ingen tilmelding
Sted Fritidscentret, lokale 8, Vestergade 15, 8900 Randers C
Arrangør: Slægts- og Egnshistorisk Forening Randers

I skred mod moderne tider

Fortællinger – og vers og viser fra 1950'erne. Dengang lyset blev tændt, knallerten blev populær, rockmusikken begyndte, og en båd med bananer lagde til ved en ventende kaj. Historier fra efterkrigsårene i ord og toner. Sange fra revyer og film – fra Kaj Normann Andersen og Sigfred Pedersen til Elvis Presley og Otto Brandenburg.

- Underviser** Jørgen Gleerup, præst, guitarist og sanger
Tid Tirsdag den 10. oktober kl. 10.30 – 13.30
Pris Entré 90 kr.
Tilmelding Ingen tilmelding
Sted Kristrup Sognegård, Ørneborgvej 5, 8960 Randers SØ
Arrangør: Kristrup Højskoleforening

Gammel Estrup – fortællingen om en dansk herregård

Herregården Gammel Estrup tilhørte gennem 600 år slægterne Brok og Scheel. Den nuværende hovedbygning er resultatet af en større ombygning og udvidelse, der fandt sted i begyndelsen af 1600-tallet, men allerede i midten af 1300-tallet havde slægten Brok en befæstet gård på stedet. Forskningsmedarbejder ved Dansk Center for Herregårdsforskning, Klaus Højbjerg, fortæller om den gamle herregård, om de adelsmænd og -kvinder der levede her - og om udviklingen af herregården til et museum for dansk herregårdskultur.

- Underviser** Klaus Højbjerg, forskningsmedarbejder for Dansk Center for Herregårdsforskning, Gammel Estrup
Tid Onsdag den 11. oktober kl. 10.30 – 13.30
Pris Entré 70 kr.
Tilmelding Ingen tilmelding
Sted Sct. Clemenshus, Parkboulevarden 15, 8900 Randers C
Arrangør: Sct. Clemens Højskoleforening

Det moderne Grønland – om løsrivelse, kongerigets fremtid og USA's interesse

Grønlands betydning for Danmark og for resten af verden vokser hastigt. Samtidig udfordrer det udbredte grønlandske ønske om løsrivelse vores forestilling om vores egen fremtid som nation og som folk. Kom og hør Martin Breum, forfatter og journalist, tidl. tv-vært på Deadline på DR2. Han er i dag en af landets fremmeste iagttagere af udviklingen i Arktis. Foredragsholderen lægger op til debat.

- Underviser** Martin Breum, journalist og forfatter
Tid Tirsdag den 24. oktober kl. 10.30 – 13.30
Pris Entré 90 kr.
Tilmelding Ingen tilmelding
Sted Kristrup Sognegård, Ørneborgvej 5, 8960 Randers SØ
Arrangør: Kristrup Højskoleforening

Poul Anker Bech - Det tabte land

Maleren Poul Anker Bech skabte fra 2002 til 2004 hovedværket "Det tabte land". Tre store malerier, der sætter fokus på det moderne menneskes længsel. I hans malerier forenes det velkendte, en genkendelig verden, med surrealisme. Det giver stof til eftertanke om det at være menneske og om fortid, nutid og fremtid. Museumsdirektør Lise Jeppesen introducerer "Det tabte land" og kunstneren Poul Anker Bech.

Underviser	Lise Jeppesen, museumsdirektør Randers Kunstmuseum
Tid	Tirsdag den 24. oktober kl. 10.30 – 12.30
Pris	Gratis adgang
Tilmelding	Ingen tilmelding
Sted	Sct. Mortens Hus, Staldgårdsgade 2, 8900 Randers C Arrangør: Sct. Mortens Højskoleforening

Traditionen tro

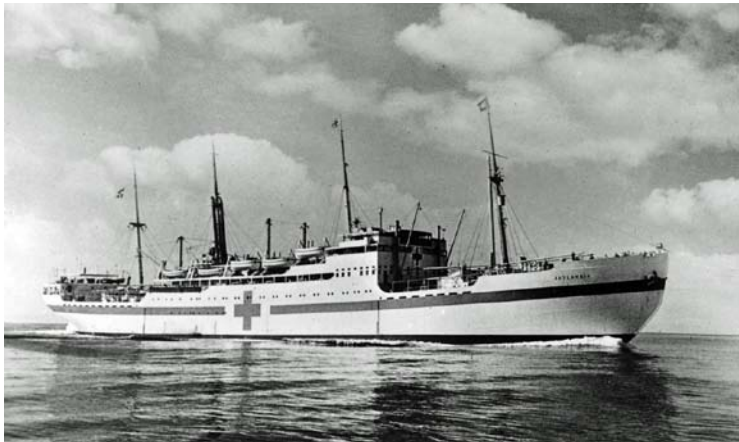
"Jeg har brug for hele tiden at forny og styrke min tro, hvis jeg ikke skal miste den. Det er muligt, at andre kan gøre det alene, derhjemme, ved bøn eller bibellæsning, men det fungerer ikke for mig. Min tro næres først og sidst af gudstjenesten," skriver Kåre Gade, redaktør for Kirke.dk, i bogen "Traditionen tro". Med udgangspunkt i bogen fortæller han om sin egen vej fra en kulturkristen opvækst over teologistudiets akademiske tilegnelse af kristendommen til et liv med tro og vanekirkegang.

Underviser	Kåre Gade, redaktør for Kirke.dk
Tid	Onsdag den 25. oktober kl. 10.30 – 13.30
Pris	Entré 70 kr.
Tilmelding	Ingen tilmelding
Sted	Sct. Clemenshus, Parkboulevarden 15, 8900 Randers C Arrangør: Sct. Clemens Højskoleforening

Jeg er den anden! – Om K.E. Løgstrup og den etiske fordring

Sædvanligvis opfattes forholdet mennesker imellem som en bevægelse fra den ene til den anden. For den danske teolog og filosof K. E. Løgstrup forholdt det sig omvendt. Her går bevægelsen fra den anden til den ene, hvilken medfører, at det at være menneske uvægerligt er at være medmenneske. Det er foredragets hensigt at belyse Løgstrups etik, som en etik der ikke kan begrundes, men som i allerhøjeste grad har gyldighed.

Underviser	Peter Aaboe Sørensen, idehistoriker
Tid	Tirsdag den 7. november kl. 10.30 – 12.30
Pris	Gratis adgang
Tilmelding	Ingen tilmelding
Sted	Sct. Mortens Hus, Staldgårdsgade 2, 8900 Randers C Arrangør: Sct. Mortens Højskoleforening

Jutlandia – krig, kald & kærlighed

Under Koreakrigen vakte det danske hospitalsskib Jutlandias indsats stor opsigt. Det skyldtes ikke mindst sygeplejerskernes humanitære indsats, men i eftertiden blev de næsten glemt. Det har Helle Juhl rådet bod på med bogen "Jutlandia - Krig, kald & kærlighed", som foredraget bygger på. Gennem dagbøger, breve og fotografier kommer vi tæt på sygeplejerskernes møde med krigens gru – og for manges vedkommende også kærligheden. Et tankevækkende foredrag om en kvindehistorie fra den kolde krigs første år.

Underviser	Helle Juhl, journalist, cand. public.
Tid	Onsdag den 8. november kl. 10.30 – 13.30
Pris	Entré 70 kr.
Tilmelding	Ingen tilmelding
Sted	Sct. Clemenshus, Parkboulevarden 15, 8900 Randers C Arrangør: Sct. Clemens Højskoleforening

Ægtemand i overskud

En sandfærdig og spændende beretning om et mord begået i Harte vest for Kolding i 1867. Hovedpersonen Ane, blev som en del af en ejendomshandel i 1861, gift med den 24-årig ældre Mads Hansen. Efter nogle år træffer Ane en ung flot dragon fra 5. dragonregiments 2. eskadron i Randers. Parret blev hurtigt meget forelskede i hinanden, hvilket fremgår af de 40 breve, de har sendt til hinanden. Problemet var, at Ane var gift, og dette ægteskab først skulle ophæves, før et nyt kunne indgås. Det problem kunne Anes fætter Peder Pedersen Skjødte let løse, men det gik ikke helt efter planen. Historien er et eksempel på hvad der findes af dokumenter i arkiverne: Håndskrevne kærestebreve, Cyprianus (trolddomsbøger), beretning om natligt besøg på en kirkegård og meget andet.

- Underviser** Leif Sepstrup, slægtsforsker
Tid Tirsdag den 14. november kl. 19.00 – 21.00
Pris Entré 50 kr. for ikke medlemmer (medlemmer gratis)
Tilmelding Ingen tilmelding
Sted Helligåndshuset, Erik Menveds Plads 1, 8900 Randers C
 Arrangør: Randers Amts Historiske Samfund

Det danske måltid i 15.000 år

Et foredrag som kommer bag om måltidets kulturhistorie i Danmark – råvarerne, tilberedningen og serveringen gennem tiderne. Vi skal i køkkenet, i haven, på marken, og selvfølgelig skal vi have et spændende kig på de ældste danske kokebøger. Museumsinspektør Bettina Buhl er madhistoriker og arbejder dagligt med forskning og formidling af dansk madhistorie i MADENS HUS på Det Grønne Museum. Hun er forfatter til talrige artikler og bøger om den danske madhistorie. Hun er optaget i Danske Madpublicister og bidrager som madhistorisk konsulent på mange projekter og til tv- og radioprogrammer omhandlende mad. Hun er idémager og kreativ udvikler til flere madhistoriske udstillinger og events og er desuden en ivrig foredragsholder. I forbindelse med tv-serien Badehotellet bidrager Bettina med køkkenhistorisk viden.

Underviser Bettina Buhl, museumsinspektør Det grønne Museum
Tid Tirsdag den 21. november kl. 10.30 – 13.30
Pris Entré 90 kr.
Tilmelding Ingen tilmelding
Sted Krstrup Sognegård, Ørneborgvej 5, 8960 Randers SØ
Arrangør: Krstrup Højskoleforening

Da landbolivet blev en by i provinsen: Kulturen på landet 1950-2022

Professor emeritus Johs. Nørregaard Frandsen, som har undervist ved Syddansk universitet i Odense i litteratur- og kulturvidenskab, fortæller med udgangspunkt i sit eget liv om udviklingen på landet. Ved hans fødsel i 1950 i et vestjysk sogn var landbruget her det førende erhverv, og f.eks. andelsbevægelse og kirkelige og folkelige miljøer skabte sammenhængskraft i befolkningen uden for byerne. Men 1950'ernes og 1960'ernes rivende udvikling i retning af centralisering, mekanisering og intensivering forvandlede menneskers værdier og normer. I sit forfatterskab har Johs. Nørregaard Frandsen især beskæftiget sig med dette kulturskred og med H.C. Andersen.

Underviser Johs. Nørregaard Frandsen, professor emeritus i litteratur- og kulturvidenskab og tidl. leder af H.C. Andersen Centret SDU
Tid Onsdag den 22. november kl. 10.30 – 13.30
Pris Entré 70 kr.
Tilmelding Ingen tilmelding
Sted Sct. Clemenshus, Parkboulevarden 15, 8900 Randers C
Arrangør: Sct. Clemens Højskoleforening

Dronningens Gobeliner – Danmarks historie i billeder

Dronningens nye gobeliner i riddersalen på Christiansborg blev indviet til dronning Margrethes 60-års fødselsdag i år 2000. Gobelinerne var en gave til dronningens 50-års fødselsdag, udført af kunstneren Bjørn Nørgaard.

Foredraget vil gøre rede for baggrunden for gobelinerne og for gobelinernes funktion i den repræsentative riddersal med dens klassiske arkitektur. Men der vil især blive fortalt om gobelinernes historiske indhold og om den holdning til historien, som Bjørn Nørgaards billeder repræsenterer.

Underviser Jørn Buch, lektor

Tid Tirsdag den 9. januar kl. 10.30 – 13.30

Pris Entré 90 kr.

Tilmelding Ingen tilmelding

Sted Kristrup Sognegård, Ørneborgvej 5, 8960 Randers SØ

Arrangør: Kristrup Højskoleforening

Kunst i kirken

I Danmark er der tradition for at udstyre og udsmykke kirkebygningerne med kunstværker. Vi lægger lag på lag, føjer hele tiden lidt til fortidens rester. Måske hælder vi ung vin på gamle sække, så det hele går i stykker? Hvordan balancerer det nye og det gamle i kirkernes kunst og deres udsmykninger? Det er en nødvendig og stående diskussion. Carsten Bach-Nielsen, der har virket som lektor i kirkehistorie ved Aarhus Universitet frem til 2020, giver eksempler og diskuterer den gamle og den nye kunsts rolle i kirken.

Underviser Carsten Bach-Nielsen, forfatter og kirkehistoriker

Tid Onsdag den 10. januar kl. 10.30 – 13.30

Pris Entré 70 kr.

Tilmelding Ingen tilmelding

Sted Sct. Clemenshus, Parkboulevarden 15, 8900 Randers C

Arrangør: Sct. Clemens Højskoleforening

Medier, spindoktorer og politikere – hvem har egentlig magten?

I de senere år har der været stor opmærksomhed på spin og medieskandaler, begrebet "fake news" har erobret verden og den politiske debat. Politikere og journalister ligger i bunden blandt faggrupper, når det kommer til troværdighed. Roger Buch er en af landets mest brugte eksperter om kommunalpolitik, partier og valg.

Underviser Roger Buch, cand.scient.pol., ph.d.statkundskab

Tid Torsdag den 11. januar kl. 19.00 – 21.30

Pris Entré 75 kr.

Tilmelding Ingen tilmelding

Sted Fritidscentrets store sal, 8900 Randers C

Arrangør: Højskoleforeningen for Randers og Omegn

Folkekirken på samfundets kant

Mange festtaler i det folkekirkelige lovpriser kirkens mangfoldighed, og man hører ofte refrænet, "i kirken er der plads til alle", citeret. Men er det sådan? Er folkekirken anno 2024 på omgangshøjde med den del af befolkningen, vi alt for ofte benævner som værende på samfundets kant? Sogne- og cafépræst Jens Maibom Pedersen vil med udgangspunkt i fortællinger fra sin diakonale hverdag forsøge at besvare spørgsmålet.

Underviser	Jens Maibom, sogne- og cafépræst
Tid	Tirsdag den 23. januar kl. 10.00 – 13.00
Pris	Gratis adgang
Tilmelding	Ingen tilmelding
Sted	Sct. Mortens Hus, Staldgårdsgade 2, 8900 Randers C Sct. Mortens Højskoleforening

Arrangører efterår 2023 Randers Folkeuniversitet

Mere information på www.randersfolkeuni.dk

Slægts- og Egnshistorisk Forening Randers
Birgit Reng – 2231 5204
birgit.reng@hotmail.com

Sct. Clemens Højskoleforening
Hanne Hjørland – 4034 4012
hjoerlundhane@gmail.com

Højskoleforeningen for Randers og Omegn
Kirsten Hune – 2382 4980
kirsten@hune-jensen.dk

Sct. Mortens Højskoleforening
Niels Knudsen
maniknudsen@mail.dk

Randers Amts Historiske Samfund
Inger-Lise Mørup – 5099 6105
imorup332@gmail.com

Kstrup Højskoleforening
Poul Frits – 2180 0862
poul.frits@fiberflex.dk

Randers Bibliotek – streamede foredrag
Pernille Thoustrup Jensen – 8710 6891
pj@randersbib.dk

Udover foredragene i samarbejde med Randers Folkeuniversitet har de enkelte foreninger og Randers Bibliotek rigtig mange interessante foredrag og aktiviteter. Find det på deres forskellige hjemmesider på Google ved blot at skrive foreningens navn.

GULDALDER

Lørdag 30. september 2023 kl. 10.00-15.00
Værkets Koncertsal

Katastroferne fulgte hinanden tæt i begyndelsen af 1800-tallet. Den danske flåde gik tabt i søslaget på Reden mod briterne i 1801, landet gik statsbankerot i 1813, og det danske rige mistede Norge i 1814. På landet bestod livet for de fleste af hårdt arbejde fra morgen til aften, og i byerne levede man tæt og usselt, hvis man ikke tilhørte borgerskabet. Alligevel fik første halvdel af 1800-tallet senere betegnelsen "Guldalderen". For netop ud af elendigheden voksede kunsten, musikken, litteraturen, filosofien og videnskaben til helt nye højder. Gik man en aftentur i de københavnske gader, ville man kunne hilse på personer som Søren Kierkegaard, H.C. Andersen, N.F.S. Grundtvig, Adam Oehlenschläger, H.C. Ørsted, Bertel Thorvaldsen, C.W. Eckersberg og Steen Steensen Blicher, hvis han var på besøg i hovedstaden.

En hel lørdag i september sætter Randers Kammerorkester og Randers Folkeuniversitet fokus på Guldalderen. Sådan som den kommer til udtryk i kunsten, i Randers og i musikken. Randers Kammerorkester spiller musik af Weise, Gade, Hartmann, Rasmussen og Lumbye. Museumsdirektør Lise Jepsen fra Randers Kunstmuseum fortæller om kunsten i Guldalderen, og arkivar Tina Knudsen Jensen maler et billede af guldalderen, som den så ud i Randers.

DAGENS PROGRAM:

- Kl. 10.00 - 10.15: Velkomst
Kl. 10.15 - 11.30: Museumsdirektør ved
Randers Kunstmuseum **Lise Jeppesen**
fortæller om kunsten i Guldalderen.
Kl. 11.30 - 11.45: Kaffe.
Kl. 11.45 - 13.00: Arkivar **Tina Knudsen Jensen**
fortæller om Guldalderen i Randers.
Kl. 13.00 - 14.00: Frokost i Værkets restaurant.
Kl. 14.00 - 15.00: **Randers Kammerorkester**

DET MUSIKALSKE PROGRAM:

- C.E.F. Weise:** Fællessang.
Friedrich Kuhlau: *Fantasi for solofløjte nr. 2.*
Niels W. Gade: *Sekstet for strygere* (uddrag).
J.P.E. Hartmann: *Karakterstykker for strygere*
(uddrag).
Peter Rasmussen: *Blæserkvintet* (uddrag).
H.C. Lumbye: *Columbine Polka, Mazurka og*
Salut til August Bournonville.

195 kr. Køb billet på randers-kammerorkester.dk Billetprisen inkluderer kaffe og frokost.

<http://www.randers-kammerorkester.dk/koncert-2023-2024-guldalder.html>
<https://vaerket.dk/arrangementer/guldalder/>

Arrangører: Randers Kammerorkester, Randers Folkeuniversitet,
Højskoleforeningerne, Randers Amts Historiske Samfund.

OVERSIGT

Dato

Side

Norddjurs	Potentialet i fredsforhandlinger – også i Ukraine	4. aug.	4
	Musik og søvn	4. sept.	4
	Krigen 1864 – Fregatten Jylland under slaget ved Helgoland	5. sept.	5
	AI aktivitet starter med en tanke	7. sept.	5
	Kunstig intelligens – menneskelig kreativitet i en ChatGPT-fremtid	27. sept.	6
	Den store udvandring 1860-1940	3. okt.	6
	Huse og landskaber, der glæder øjet	24. okt.	7
	Forsamlingshuset- fest, fællesskaber og foreningsliv	24. okt.	7
	NEW NORDIC arkitektur	30. okt.	8
	Detektorfund – hvad skal vi med dem?	7. nov.	8
	Købstadskvinder – kvinder, køn og forsørgelse i 1800-tallet	5. dec.	9

Rougsø	Demokratiets aktuelle kriser – et overblik	28. sept.	10
	Camp Century - den hemmelige by under indlandsisen	11. okt.	10
	Parkinsons syge – hjerne- eller tarmsygdom?	25. okt.	10
	Landvindinger ved Kolindsund og Randers Fjord	2. nov.	11
	Historien om The Beatles	8. nov.	11
	Kunst	22. nov.	12
	Litteratur	16. jan., 6. og	13
		27. feb., 12. mar.	

Naturvidenskabelige foredrag:

Grenaa (G), Rimsøhuset (R), Ørum (ØS), Ørsted (Ø) Hovedbiblioteket Randers (H) og Langå (L)

G R Ø S Ø H	Saving our insects	19. sept.	14
G R Ø S Ø L	Kan fortidens DNA hjælpe os i fremtiden	26. sept.	14
G R Ø S Ø H L	Hvordan fungerer hjernen?	24. okt.	14
G R Ø S Ø H	Antistof og antiverden	7. nov.	15
G R Ø S Ø H L	Uden kryptering – ingen internet	14. nov.	15
G R Ø S Ø H	Celler deler os	21. nov.	15

Dato Side

Randers	Formidling af slægtens historie	5. sept.	16
	Rundt om Grundtvig – et musikalsk foredrag	12. sept.	16
	Thit Jensen – den sidste valkyrie	13. sept.	17
	Århundredets forfatter og roman	19. sept.	18
	– om Johannes V. Jensen og Thit Jensen		
	Søens Folk	19. sept..	18
	Dansk Guldalder 1800- 1850 kunst og musik	30. sept.	28
	Randers i 1950'erne og 1960'erne	10. okt.	19
	Biografier i 1800-tallet – jævne folks levnedbeskrivelse	10. okt.	19
	I skred mod moderne tider	10. okt.	20
	Gammel Estrup – fortællingen om en dansk herregård	11. okt.	20
	Det moderne Grønland – om løsrivelse m.m.	24. okt.	21
	Poul Anker Bech – det tabte land	24. okt.	22
	Traditionen tro	25. okt.	22
	Jeg er den anden! – om K. E. Løgstrup og den etiske fordring	7. nov.	23
	Jutlandia – krig, kald og kærlighed	8. nov.	23
	Ægteemand i overskud	14. nov.	24
	Det danske måltid i 15.000 år	21. nov.	24
	Da landbolivet blev en by i provinsen:	22. nov.	25
	kulturen på landet 1950 - 2022		
	Dronningens Gobeliner – Danmarks historie i billeder	9. jan	26
	Kunst i kirken	10 jan.	26
	Medier, spindoktorer og politikere – hvem har egentlig magten?	11. jan	56
	Folkekirken på samfundets kant	23. jan	27

Information og kontakt

Norddjurs Folkeuniversitet: www.norddjursfolkeuni.dk
 Randers Folkeuniversitet: www.randersfolkeuni.dk
 Rougsø Folkeuniversitet: www.folkeuniversitetet-rougso.dk
 Aarhus Folkeuniversitet: www.fuau.dk

På www.randersfolkeuni.dk kan du læse mere om, hvordan du og din forening/institution arrangerer forelæsninger, betaler for foredrag m.m.

Programmet udgives med støtte fra Norddjurs Kommune og Kultur- og fritidsudvalget i Randers Kommune.
 Randers Bibliotek er sekretariat for Randers Folkeuniversitet.

Norddjurs: Birgit Årsnes – 2344 8014
info@norddjursfolkeuni.dk

Rougso: Yvonne Holm Karnøe – 2212 3907
info@folkeuniversitetet-rougso.dk

Randers: Peter Staugaard – 3035 1392
info@randersfolkeuni.dk
 eller
 sekretær Dorthe Rasmussen – 8710 6852
dr@randersbib.dk

**Følg
foredrag
i naturvidenskab
streamet direkte fra Aarhus Universitet**

Se side 14-15

**RANDERS
BIBLIOTEK**

**Få mere ud
af foredragene**

Få inspiration til læsning, foredrag
og meget mere på randersbib.dk